

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

06 octombrie 2021

mun. Chișinău

Colegiul Penal al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președinte

Iurie Diaconu,

Judecători

Ion Guzun, Victor Boico,

a examinat, în camera de consiliu, fără citarea părților, admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare, declarate de partea vătămată Maceret Alexei împotriva sentinței Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 13 octombrie 1998 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 24 iunie 2021, în privința inculpatului

Dulce Victor xxxx.

Termenul de examinare,
instanța de fond: 27.06.2020 – 16.10.2020,
instanța de apel: 16.11.2020 – 21.04.2021,
instanța de recurs: 22.07.2021 – 06.10.2021.

Asupra recursurilor menționate, Colegiul Penal,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din **13 octombrie 1998**, Dulce Victor a fost condamnat în baza art. 185 alin. (3) Cod penal (1961) la 5 ani privațiune de libertate, cu privare dreptului de a activa sau colabora cu organele Ministerului Afacerilor Interne al RM pe un termen de 5 ani.

În conformitate cu art. 43 Cod penal, executarea pedepsei sub formă de privațiune de libertate i-a fost suspendată condiționat, pe un termen de probă de 1 an.

2. Instanța de fond a constatat că, inculpatul Dulce Victor, fiind numit colaborator de poliție în funcție de inspector al poliției judiciare al Xxxx, pe data de 17 iulie 1997, aflându-se în exercițiul funcției în cadrul grupului operativ, orele 02:00, la intersecția str. Ismail și M. Varlam din Chișinău s-a apropiat de Maceret Alexei, care stătea cu Cemîrtan S. și fără nici un temei, depășindu-și atribuțiile de serviciu stabilite prin Legea RM cu privire la poliție art. 14, 15, 16, care reglementează condițiile și limitele aplicării forței, mijloacelor speciale și a armei de foc, l-a lovit pe Maceret A.

cu automatul în spate, apoi s-a apropiat de Cemîrtan S. și i-a aplicat câteva lovituri cu patul automatului pe diferite părți ale corpului.

În rezultatul acestor acțiuni lui Maceret A. i-au fost pricinuite leziuni corporale ușoare sub formă de echimoză pe spate, edem la nas și excorație la genunchiul stâng care sunt calificate ca leziuni corporale ușoare cu dereglarea sănătății de scurtă durată, iar lui Cemîrtan S. i-au fost pricinuite comoție cerebrală, plagă, confuză la bărbie, excorații și echimoze pe față, corp, gât, piept, spate, membrele superioare și inferioare care sunt calificate ca leziuni corporale ușoare cu vătămarea sănătății de scurtă durată.

Tot el, la 18 august 1997, fiind colaborator de poliție în funcție de inspector al poliției judiciare al Xxxx, în biroul xxx al sediului pe str. xxxx, bănuindu-l neîntemeiat pe Maceret A. în săvârșirea unei infracțiuni, depășindu-și atribuțiile de serviciu stabilite prin Legea RM cu privire la poliție art. 14, 15, 16, care reglementează condițiile și limitele aplicării forței, mijloacelor speciale și a armei de foc, i-a aplicat lui Maceret A. multiple lovituri cu bastonul de cauciuc pe diferite părți ale corpului pe când Maceret A. era legat de mâini și de picioare la spate, s-a aflat timp îndelungat culcat pe burtă la podea.

În rezultatul acțiunilor inculatului, Maceret A. a fost torturat și primite boli, plăgi și echimoze pe umeri, spate, antebrațe și gambe care sunt calificate ca leziuni corporale ușoare.

3. La 15 februarie 2021, partea vătămată Maceret Alexei a declarat apel, în care și-a exprimat dezacordul cu soluția instanței de fond.

Apelantul a solicitat, *potrivit art. 401-405 Cod de procedură penală, reînceperea cercetării judecătorești din 2003, când victima torturii, ilegal a fost atrasă la răspundere penală, cu participarea figuranților și organului de urmărire penală, care au permis și au ascuns acest lucru, fiind încălcată Legea nr. 59 privind activitatea operativă referitor la atragerea la răspundere penală victimele torturii.*

4. Potrivit deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 24 iunie 2021, pronunțată integral la **08 iulie 2021**, apelul a fost respins ca depus peste termen.

Instanța de apel a reținut că, potrivit art. 402 Cod procedură penală, termenul de apel este de 15 zile de la data pronunțării sentinței integrale, dacă legea nu dispune altfel. Conform art. 403 Cod procedură penală, apelul declarat după expirarea termenului prevăzut de lege este considerat ca fiind făcut în termen dacă instanța de apel constată că întârzierea a fost determinată de motive întemeiate, iar apelul a fost declarat în cel mult 15 zile de la începerea executării pedepsei sau încasării despăgubirilor materiale. Potrivit art. 404 alin. (1) Cod procedură penală, participantul la proces care a lipsit atât la judecarea, cât și la pronunțarea sentinței și nu a fost informat despre adoptarea sentinței poate declara apel și peste termen, dar nu mai târziu de 15 zile de la data începerii executării pedepsei sau încasării despăgubirilor materiale.

Astfel, sentința a fost pronunțată integral la 13 octombrie 1998, iar partea vătămată Maceret A. a contestat-o cu apel la data de 15 februarie 2021.

Termenul de apel este un termen procesual legal, durata lui fiind stabilită prin lege. El este absolut și are caracter imperativ, adică depășirea lui atrage decăderea din dreptul de a exercita calea de atac, iar dacă totuși apelul a fost declarat după expirarea termenului, el urmează a fi respins ca tardiv, cu excepția când întârzierea a fost determinată de motive întemeiate.

Potrivit art. 230 alin. (2) Cod procedură penală, în cazul în care pentru

exercitarea unui drept procesual este prevăzut un anumit termen, nerespectarea acestuia impune pierderea dreptului procesual și nulitatea actului efectuat peste termen.

Reieșind din prevederile art. 402 Cod procedură penală, termenul de declarare a apelului urmează a fi calculat începând cu data de 13 octombrie 1998 și care a expirat la data de 26 octombrie 1998 (conform termenului de atacare a hotărârii în acel moment), aceasta fiind și ultima zi pentru declararea apelului, însă cererea de apel formulată de Maceret A. a fost depusă după ultima dată de declarare a apelului, și anume la data de 15 februarie 2021, adică mai bine de 22 ani. Ca de altfel, sentința adoptată la 13.10.1998 a fost pusă în executare și executată.

Ori, apelantul nu a invocat careva motive pertinente de omitere a termenului de declarare a apelului, respectiv, lipsesc temeiuri pentru repunerea apelantului în termenul de declarare a apelului.

Totodată, în situația când instanța de apel respinge apelul ca fiind depus peste termen, nu se expune asupra circumstanțelor de drept ale cauzei și legalității hotărârii adoptate, din acest punct de vedere, nu a existat temei de a se expune asupra legalității și temeiniciei sentinței primei instanțe prin prisma criticilor invocate în cererea de apel declarată de partea vătămată Maceret A. împotriva sentinței Judecătorei Centru, mun. Chișinău din 13.10.1998.

5. Partea vătămată Maceret Alexei a declarat recursuri ordinare la 20 iulie 2021, 02 august 2021 și 09 august 2021, 17 august 2021, 23 august 2021 și 30 septembrie 2021, în care și-a exprimat dezacordul cu soluția instanțelor de fond și de apel.

Recurentul a invocat că concluziile instanțelor nu corespund circumstanțelor de fapt al dosarului și că au fost încălcate normele materiale și cele procesuale.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare nominalizate pe baza materialului din dosarul cauzei și motivelor invocate, Colegiul Penal concluzionează că acestea urmează a fi declarate inadmisibile din următoarele considerente.

În primul rând, potrivit art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, dar doar în temeiurile prevăzute de lege. Conform art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs, se pronunță doar în limitele temeiurilor invocate în recurs. Potrivit art. 429 alin. (1) Cod de procedură penală, recursul trebuie să fie motivat. În corespundere cu art. 430 alin. (5) Cod de procedură penală, cererea de recurs trebuie să conțină indicarea temeiurilor prevăzute în art. 427 și argumentarea ilegalității hotărârii atacate în acest sens.

Însă, în recursurile din 20 iulie 2021, 02 august 2021 și 09 august 2021, în pofida prevederilor enunțate, nu este indicat niciun temei din cele nominalizate în art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, fiind omisă totalmente specificarea unor concrete erori de drept și argumentarea ilegalității hotărârilor contestate în acest sens (*pct. 5 din decizie*).

Circumstanțele enunțate denotă că aceste recursi nu întrunesc condițiile de conținut, iar instanța de recurs nu este competentă să completeze din oficiu recursul ordinar al părții vătămate cu circumstanțe în fapt și în drept, care l-ar justifica, și să se expună, apoi, asupra unor temeiuri neargumentate legal de recurent.

Ori, potrivit art. 24 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța judecătorească nu este organ de urmărire penală, nu se manifestă în favoarea acuzării sau a apărării și nu exprimă alte interese decât interesele legii.

Conform art. 432 alin. (2) pct. 1) Cod de procedură penală, instanța de recurs decide inadmisibilitatea recursului înaintat în cazul în care se constată că acesta nu îndeplinește cerințele de conținut.

Prin urmare, odată ce nu îndeplinesc cerințele legale de conținut, recursurile ordinare din 20 iulie 2021, 02 august 2021 și 09 august 202, urmează a fi declarate inadmisibile.

În al doilea rând, potrivit art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel.

Însă, conform art. 422 Cod de procedură penală, termenul de recurs este de 30 de zile de la data pronunțării deciziei. *Potrivit* art. 231 alin. (3), (5) Cod de procedură penală, la calcularea termenelor pe zile nu se ia în calcul ziua de la care începe să curgă termenul, nici ziua în care acesta se împlinește. Dacă ultima zi a unui termen cade într-o zi nelucrătoare, termenul expiră la sfârșitul primei zile lucrătoare care urmează. În corespundere cu art. 418 alin. (1), 338 alin. (2)-(4), 340 alin. (1) Cod de procedură penală, instanța de apel pronunță public dispozitivul hotărârii, fapt despre care se consemnează în procesul-verbal. Hotărârea motivată se pronunță la fel public, în termen de până la 30 de zile. Copia de pe hotărârea motivată se înmânează participanților prezenți la ședința de judecată.

Conform jurisprudenței CtEDO, exigența de publicitate a deciziilor nu trebuie neapărat să ia forma unei lecturi în voce a hotărârii în cazul când hotărârea este publicată, înmănată sau expediată părților. De la data pronunțării hotărârii începe a curge termenul de exercitare a căii de atac. Același fapt este prevăzut și de legislația autohtonă (*Hotărârea în cauza Sutter vs. Elveția*).

Sub acest aspect se atestă că, conform procesului verbal al ședinței de judecată, instanța de apel a pronunțat dispozitivul deciziei la 24 iunie 2021, în prezența părții vătămate Maceret Alexei și avocatului său, Mihail Bordei (*f.d. 221-222, vol. I*).

Totodată, decizia integrală a fost pronunțată la 08 iulie 2021, în prezența părții vătămate Maceret Alexei și avocatului său, Mihail Bordei, primul primind și o copie, semnând recipisa din aceeași dată (*f.d. 229, vol. I*).

Astfel, hotărârea motivată a fost pronunțată în condițiile legii pe 08.07.2021, iar termenul de declarare a apelului a expirat la sfârșitul zilei de 09 august 2021.

Însă, recursurile ordinare au fost depuse și înregistrate la Curtea Supremă de Justiție la 17 august 2021, 23 august 2021 și 30 septembrie 2021, adică peste termenul prevăzut de lege (*f.d. 61-62, 70-75, 129-130, vol. II, pct. 5. din decizie*).

Alte informații cu privire la data depunerii recursurilor respective în instanța de recurs nu există nici în dosar și nici în recursurile nominalizate.

Este de menționat că art. 422 Cod de procedură penală, nu prevede repunerea în termen a recursului ordinar, nici o altă procedură legală de a calcula termenul de recurs decât de la data pronunțării deciziei motivate, iar art. 230 alin. (2) Cod de procedură penală prescrie expres că în cazul în care pentru exercitarea unui drept procesual este prevăzut un anumit termen, nerespectarea acestuia impune pierderea dreptului procesual și nulitatea actului efectuat peste termen.

Prin urmare, durata termenului de recurs este stabilită prin lege. Acest termen nu poate fi prelungit sau scurtat de instanța de judecată. El este absolut, are un caracter imperativ și fatal, în sensul că depășirea lui atrage decăderea din dreptul de a exercita calea de atac.

Conform art. 432 alin. (2) pct. 2) Cod de procedură penală, instanța de recurs decide inadmisibilitatea recursului înaintat în cazul în care se constată că acesta este declarat peste termen.

Astfel, odată ce sunt depuse peste termen, recursurile ordinare din 17 august 2021, 23 august 2021 și 30 septembrie 2021 urmează a fi declarate inadmisibile.

7. În conformitate cu art. 431 alin. (1), 432 alin. (1), (2) pct. 1), 2), alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul Penal,

DECIDE :

Inadmisibilitatea recursurilor ordinare declarate la 20 iulie 2021, 02 august 2021 și 09 august 2021 de partea vătămată Maceret Alexei împotriva sentinței Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 13 octombrie 1998 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 24 iunie 2021, în privința inculpatului Dulce Victor xxxx, pe motiv că nu îndeplinesc cerințele de conținut.

Inadmisibilitatea recursurilor ordinare declarate la 17 august 2021, 23 august 2021 și 30 septembrie 2021 de partea vătămată Maceret Alexei împotriva sentinței Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 13 octombrie 1998 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 24 iunie 2021, în privința inculpatului Dulce Victor xxxx, pe motiv că sunt declarate peste termen.

Decizia este irevocabilă, fiind pronunțată integral la 15 octombrie 2021.

Judecători

Iurie Diaconu

Ion Guzun

Victor Boico